

ת"פ 42293/01/20 - מדינת ישראל נגד חסין עוויסאת, צוות בנייה מ.ש בע"מ

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 42293-01-20 מדינת ישראל נ' עוויסאת ואח'

בפני : כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין: המאשימה
נגד
הנאשמים
1. חסין עוויסאת
2. צוות בנייה מ.ש בע"מ
מדינת ישראל

ב"כ המאשימה: עו"ד עמנואל אלקובי

ב"כ הנאשם 1: עו"ד יעקב קסטל

גזר דין

כללי

1. נגד הנאשמים הוגש כתב אישום שייחס להם 46 עבירות ניכוי תשומות בלא שיש לגביהם מסמך, במטרה להשתמט מתשלום מס ובנסיבות מחמירות. תחילה כפר הנאשם 1 (להלן גם: "הנאשם") באישום והתיק נקבע לשמיעת ראיות. ואולם, ביום 5.10.21 הצדדים הציגו הסדר טיעון והנאשם הודה בשמו ובשם הנאשמת 2 בעובדות כתב אישום מתוקן. הנאשמים הורשעו באותן עבירות שיוחסו להם בכתב האישום, אך בהיקף כספי מצומצם יותר.

2. לאחר שהתקבל תסקיר שירות מבחן בעניינו של הנאשם 1, ולאחר שהוחלף ייצוג, ביקש הנאשם לאפשר לו לחזור בו מהודאתו.

בהחלטתי מיום 13.11.22 אפשרתי לנאשם לחזור בו מהודאתו והכרעת הדין בוטלה.

3. הנאשמים הורשעו, לאחר שמיעת ראיות בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום המקורי. נסיבות ביצוע העבירות פורטו בהרחבה בהכרעת הדין וכך נקבע: הנאשם רכש את הנאשמת 2 מאדם אחר, שילם תמורת רכישתה סכום של ₪ 40,000 והוא היה בעל החברה ומנהל פעיל בה, קשר חוזים עם לקוחות לצורך ביצוע עבודות ואף ביצע עבודות מטעם החברה באמצעות אספקת פועלים לאתרי בניה, שבהם בוצעו עבודות בניה ושיפוץ.

על מנת להקטין את הכנסותיה החייבות במע"מ של הנאשמת 2, כלל הנאשם בדיווחיו למע"מ, בין החודשים יוני 2017 ופברואר 2018, כמס תשומות, את סכום המע"מ הכלול ב- 46 חשבוניות מזויפות וכוזבות בסכום כולל של 2,167,432

ל, כאשר בפועל לא נעשתה עסקה בין החברות ששמן הופיע על גבי החשבוניות הכוזבות לבין הנאשמים.

4. תסקיר שירות מבחן מיום 30.8.22, אשר נכתב עוד טרם חזרת הנאשם מהודאתו וביטול הכרעת הדין הראשונה, מלמד כי הנאשם כבן 36, נשוי ואב לילד כבן שנתיים, עובד כרכז גיוס ומיון עובדים בחברת כח אדם.

הנאשם הוא הבכור במשפחה בה זוג הורים ושישה ילדים, והוא תיאר משפחה נורמטיבית ומלוכדת. הנאשם נישא כשהיה כבן 30, אשתו כבת 33, בעלת השכלה אקדמית ואינה עובדת. הנאשם תיאר את מערכת היחסים עם אשתו כחיובית, וכן תיאר את הקשיים הכלכליים שעמם הם מתמודדים, בשל היותו המפרנס היחיד.

הנאשם בוגר 12 שנות לימוד ובעל תעודה המקבילה לבגרות הישראלית. לאחר סיום לימודיו עבד בעבודות מזדמנות ולאחר מכן עבד בבית מלון במשך כ- 13 שנה. במקביל הנאשם למד קורסי השכלה על- תיכונית בתחומים שונים. הוא תיאר כי תוך כדי עבודתו בבית המלון, ומתוך שאיפה לצמיחה תעסוקתית, הוא קנה את הנאשמת 2 בשנת 2017, ניהל את העסק במשך כשלושה חודשים ולאחר מכן החליט למכור אותו על רקע תחושות של חוסר הבנה וחוסר עניין בתחום. לאחר שעזב את עבודתו בבית המלון החל לעבוד בעבודות הנוכחיות והוא ביטא שאיפות להתקדמות מקצועית ולרכישת השכלה אקדמית.

הנאשם שולל כל שימוש בחומרים ממכרים. אין לו הרשעות קודמות והוא לא קיבל אחריות על העבירות שבהן הורשע. לפני שירות המבחן הנאשם טען, כי תפקידו בחברה היה ניהולי וכי הוא העסיק קבלן שעבד בשטח, ביצע עסקאות עם חברות שונות והנפיק חשבוניות. לדבריו, נהג להעביר את החשבוניות מהקבלן לרואה החשבון של החברה מבלי לבדוק אותן. הוא ביטא תחושות קשות של צער חרטה ובושה על הסתבכותו, והטעות שבה התמקד היא כשעבד בתחום שאינו מבין בו.

הנאשם תיאר את ההליך הפלילי כחוויה מטלטלת וקשה, וביטא חששות ודאגה מהעונש הצפוי לו.

שירות המבחן התרשם שהנאשם הוא בעל מערכת ערכים נורמטיבית, כוחות, שאיפות ויכולת לניהול אורח חיים תקין בתחומי החיים השונים. שירות המבחן אינו סבור כי לנאשם ערכים או דפוסי התנהגות עברייניים. לנוכח עמדתו של הנאשם ביחס לעבירות, לא בא שירות המבחן בהמלצה עונשית או טיפולית.

5. המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין שמונה- עשר ושלושים ושישה חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס. המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם עשרים ושמונה חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס שבין חמישה לעשרה אחוזים מגובה המחדל. על הנאשמת 2, שאינה פעילה עוד, ביקשה המאשימה לגזור התחייבות.

המאשימה הדגישה בטיעוניה את הערכים המוגנים באמצעות העבירות, את חלקו המרכזי של הנאשם בביצוע העבירות, לאחר שטענתו בדבר היותו "איש קש" נדחתה במסגרת הכרעת הדין, את העובדה כי המחדל לא הוסר ואף אחד מהנאשמים לא השיב את סכומי התשומות שנוכו שלא כדיון, את העובדה שמרבית עברייני המס הם אנשים בעלי רקע נורמטיבי ונטולי הרשעות קודמות ואת חשיבותם של שיקולי הרתעה כללית בשל הקלות בביצוע עבירות המס והקושי לאתר את מבצעהן. המאשימה תמכה עמדתה בפסיקה.

6. אחותו של הנאשם, הגב' וואלא אל רדאיידא, עובדת סוציאלית במקצועה, העידה כעדת אופי ותיארה את משפחתם המלוכדת, את ערכי כיבוד הזולת שהנחילו להם הוריהם, את שיתוף הפעולה והעזרה ההדדית שבין כל האחים, ובפרט את תמיכתו של הנאשם בה בתקופות משבריות בחייה. הגב' אל רדאיידא תיארה את הנאשם כאיש משפחה וציינה את הסיוע שהושיט לה, כאשר שקלה להפסיק את לימודיה האקדמיים על רקע הקושי לשלב בינם לבין גידול הילדים, את תמיכתו בה ושהותו לצידה כשילדה את ילדיה בניתוחים קיסריים, בהעדרו של בעלה שלא הורשה להיכנס לישראל, את דאגתו הרבה של הנאשם להוריהם ואת המסירות הגדולה שהוא מפגין כלפי אשתו ובנו. היא תיארה את הנאשם כאדם ישר, בעל לב טוב, אשר הסתבכותו בפלילים מדירה שירה מעיניו ומסבה לו סבל, ואף על פי כן הוא לא אומר נואש, מתמיד בעבודתו ועושה בה חיל ומבקש להרחיב את השכלתו. אחותו של הנאשם ביקשה לשקול את הפגיעה שתהיה לעונש שיוטל על הנאשם על כל משפחתו.

7. מטעם ההגנה הוגש גם מכתבה של גב' תראא קריש, אדריכלית ומתכננת ערים, אשר הכירה את הנאשם במסגרת עבודתה והסתייעה בו בעבר בארגון ישיבות במלון שבו עבד, ומסתייעת בו גם כיום במסגרת עבודתו בחברת כוח אדם, במציאת עבודה עבור מועמדים שהיא מעבירה לו את שמותיהם וקורות חייהם. גב' קריש תיארה כי בינה לבין הנאשם קשר מקצועי וגם ידידותי, ותיארה את הנאשם כאדם נוח, טוב לב, אחראי וישר, אשר ניתן לסמוך עליו לחלוטין, ורבים כמותו- אין.

8. ב"כ הנאשם הודיע כי הנאשם אינו מסכים עם האמור בהכרעת הדין, ועיקר טיעונו הופנו כנגד הקביעות בהכרעת הדין. ב"כ הנאשם כפר בכך שהנאשם מסוגל היה לתת שירותי בניה בהיקפים המתוארים בהכרעת הדין ובכתב האישום בשעה שעבד במשרה מלאה בבית מלון, וטען כי לכל היותר הוא שימש איש קש, שהיה מודע לעבירות ברמה של עצימת עיניים, ועל כן חלקו היחסי בביצוע העבירות הוא קטן והוא לא הרוויח את הסכומים העולים מתוך תיאור העובדות בכתב האישום. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם נקלע למלכודת שלא היה אמור להיכנס אליה, וכי אין זה הוגן שהוא ישלם את המחיר במקום העבריין העיקרי, שכלל לא נחקר.

ב"כ הנאשם הדגיש את ההתרשמות החיובית של שירות המבחן מהנאשם, את תפקודו התקין במישור התעסוקתי והמשפחתי, את העובדה שהוא מנהל אורח חיים חיובי, שואף ללמוד ולהתקדם ואת הפגיעה שתיגרם לנאשם עצמו, לשאיפותיו ולמשפחתו, אם תוטל עליו ענישה מחמירה. ב"כ הנאשם ביקש לשקול את עדויותיהם של עדי האופי, והוסיף כי משאביו הכלכליים של הנאשם מספיקים לפרנסת משפחתו ולא יותר מכך ועל כן לא יוכל לשלם קנס, אם יוטל עליו.

ב"כ הנאשם תמך עמדתו בפסיקה, שבה נגזרו על מי ששימשו "אנשי קש" לביצוע עבירות דומות, עונשי מאסר בעבודות שירות.

9. הנאשם, אשר לדיון זה ביקש כי יוזמן עבורו מתורגמן, אמר בדברו האחרון כי ידיעתו את השפה העברית חלשה, ועל כן ייתכן שבית המשפט לא הבין היטב את עדותו. הוא טען כי עשה טעות בכך שהסכים להצעתו של חאדר עודה ונתן בו אמון, ובשל כך הוטלה עליו אשמה לא מוצדקת בביצוע העבירות שבגינן הורשע. הנאשם הוסיף כי קודם לאירועים המתוארים בכתב האישום היה אדם שקט וביישן, שלא היה מסוגל לסרב לבקשתו של איש, וכי ההליך הפלילי שינה את חייו, מעורר בו דאגה רבה ומדיר שינה מעיניו. הנאשם תיאר כי על אף הלחץ הרב שבו הוא מצוי, הוא משתדל לתפקד בצורה נורמטיבית, על מנת שהעומס הנפשי שעמו הוא מתמודד לא ישפיע לרעה גם על

משפחתו. הנאשם תיאר את שאיפותיו לעתיד וביקש שבית המשפט יאמץ את גרסתו ביחס לאירועים ויגזור את עונשו על פי גרסה זאת.

מתחם העונש ההולם

10. הערכים המוגנים באמצעות עבירות המס הם שמירה על הקופה הציבורית, שוויון בנטל בין אזרחי המדינה, הבטחת יכולת הפיקוח של רשויות המס על פעילות הנישומים, מניעת פגיעה והכבדה על יכולתן של רשויות המס לגבות מס אמת והגנה על חובת הציות לחוק בהיבטים של חבות במס.

11. מעשיהם של הנאשמים פגעו פגיעה משמעותית בערכים המוגנים; אמנם מדובר במעשים שבוצעו במשך תקופה קצרה בת מספר חודשים, ואולם במהלך תקופה זו הנאשם 1 השתמש ב-46 חשבוניות כוזבות באופן שיטתי, כדי להגדיל את מס התשומות, להקטין את חבות הנאשמת 2 במס ובדרך זו העלים מקופת המדינה את המס הכלול בחשבוניות בסכום עצום של כ- 2.16 מיליון ₪. השימוש שעשה הנאשם 1 בחשבוניות מזויפות של ספקים שלא היה להם כל קשר לנאשמת 2 פגע גם בשמם הטוב של אותם ספקים.

12. העבירות שביצע הנאשם 1 בשמה של הנאשמת 2 דרשו תכנון מוקדם, תכנון ולוגיסטיקה לא מעטה. הוא נדרש להכין או להשיג בדרך אחרת את החשבוניות הכוזבות, למלאן ולהעבירן למנהל החשבונות על מנת שיגישן לרשויות המס.

13. עד היום הנאשמים לא הסירו את המחדלים ולא שילמו ולו מקצת משווי התשומות שנוכו שלא כדין ומסכום המס שהועלם. כאן המקום להזכיר, כי טענותיו של הנאשם בדבר היותו "איש קש" שתפקידו היה להסתיר את זהותו של העבריין העיקרי - חאדר עודה- נדחתה מכל וכל במסגרת הכרעת הדין, והאמור בסעיף 22 להכרעת הדין נכתב בבחינת "למעלה מן הצורך", ואינו קובע אחרת. ואולם זאת יש לומר- גם אם גרסתו של הנאשם הייתה מתקבלת, הרי שהיא כללה טענות בדבר הכנסות לא מדווחות שקיבל מחאדר עודה תמורת תפקידו כאיש-קש, ועד היום הנאשם לא דיווח באופן מסודר על ההכנסות שקיבל, לטענתו, ולא שילם אפילו שקל אחד מהמס עליהן.

14. עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירות דוגמת אלה שביצע הנאשם 1 נגזרו, ככלל, עונשי מאסר בפועל לתקופות משמעותיות, בשל הצורך לבכר שיקולי גמול והרתעה על פני נסיבות אישיות, לנוכח הקלות הרבה בביצוע עבירות מס מסוג זה, הרווח הכספי הגדול שבצדן והקושי לאתר את מבצעהן. ראו למשל רע"פ 6640/14 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 13.10.14); רע"פ 3043/14 לוגסי נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו 16.6.14); רע"פ 2533/21 נתיבים אספקת דלקים ושמונים בע"מ נ' רשות המיסים (פורסם בנבו 28.4.21); עפ"ג (י-ם) 33515-05-21 אבו טיר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 14.6.22); ת"פ (ת"א) 59259-12-16 מע"מ תל-אביב נ' בי.בי.קיו 2011 בע"מ ואח' (פורסם בנבו 15.3.18); רע"פ 3761/20 עוקב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 25.6.20).

15. אשר לבקשה לגזור על הנאשם 1 קנס, יש לומר כי ככלל, קיימת חשיבות להטלת עונש כספי בשיעור שיהיה עמוד 4

מותאם לטובת ההנאה שהופקה מן העבירות, שכן ענישה כזו נועדה לשמוט את הקרקע תחת הכדאיות הכלכלית שבביצוע העבירות, לשם הרתעת הנאשם עצמו לבל יחזור על מעשיו והרתעת הרבים, בהעברת מסר, כי העבירה אינה משתלמת, גם מההיבט הכלכלי (ראו ע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל [פסקה 116 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן בעמ' 692]). עם זאת, בקביעת מתחם הקנס ההולם, אתחשב, כמצוות המחוקק, גם במצבו הכלכלי של הנאשם 1 ובעובדה שהנאשמת 2 אינה פעילה עוד.

16. לנוכח האמור לעיל מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם 1 הוא בין 20 ו- 36 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס.

מתחם הקנס ההולם בעניינם של שני הנאשמים הוא בין 30,000 ש"ח ו- 50,000 ₪.

העונש המתאים לנאשם

17. שקלתי לזכות הנאשם את גילו הצעיר, העדרן של הרשעות קודמות, את העובדה שהוא מנהל אורח חיים מתפקד בשאר מישורי חייו ובעל שאיפות נורמטיביות.

18. מובן כי אין מקום להחמיר עם הנאשם אך בשל כך שעמד על בקשתו שתובאנה ראיות להוכחת אשמתו. עם זאת, לא ניתן להתעלם מן האופן שבו נוהל המשפט על ידי הנאשם, כאשר גם על פי גרסתו דהיום, הוא שיקר לבית המשפט כאשר קיבל על עצמו אחריות על ביצוע העבירות וטען כי המתואר בכתב האישום המתוקן שהוגש במסגרת הסדר הטיעון הוא אמת, וכאשר גם על פי גרסתו דהיום, לא אמר אמת בראיון שנערך לו בשירות המבחן, שם טען כי העסיק קבלן משנה שביצע את העסקאות ומסר לו את החשבוניות. התנהלות זו מלמדת על כך כי חרף קיומן של שאיפות לניהול אורח חיים נורמטיבי, הנאשם נעדר מורא מפני רשויות אכיפת החוק, ומוכן לעוות את האמת ולנגד דרכי מרמה גם בהתנהלות ישירה אל מול גורמי מרות, כאשר הוא סבור שיש בכך כדי לשרת את טובתו האישית.

19. לצד זאת מובן עוד, כי הנאשם לא זכאי להקלות שלהן זוכים מי שמודים ומקבלים אחריות על מעשיהם. הנאשם אמנם חזר שוב ושוב, גם בעדותו במשפט וגם בדבריו האחרונים בפרשת העונש, על כך שהוא עשה טעות והתנצל עליה, ואולם הטעות שאליה התכוון הנאשם היא לא ביצוע העבירות שבגינן הוא הורשע, אלא בכך שהתפתה, על פי טענתו, לקבל את הצעתו של חאדר עודה לשמש איש-קש, גרסה שנדחתה על ידי בית המשפט. ואבהיר- עד לרגע זה הנאשם מוסיף וכופר בביצוע העבירות שבגינן הוא הורשע ולא מקבל עליהן כל אחריות. עובדה זו מלמדת על הקושי של הנאשם להכיר בפסול שבמעשיו, מקימה חשש כי הוא יחזור ויבצע עבירות והיא מחייבת מתן משקל גם לשיקולי הרתעה אישית.

20. ניכר כי הנאשם הוא איש משפחה, הקשור לבני משפחתו ודואג להם, מפרנס אותם, משתדל להתקדם בעצמו מבחינה מקצועית ושואף להרחיב את השכלתו. מובן כי לגזירת עונש בתוך מתחם העונש ההולם תהינה השלכות גם על משפחתו של הנאשם, שהוא מפרנס יחיד בה, ואולם אין הן חורגות מהפגיעה הנגרמת, למרבה הצער, למרבית המשפחות שבהן ראש המשפחה מורשע בפלילים ומוטל עליו עונש מאסר, ומכל מקום, הגם שנסיבות אלה

מצדיקות התחשבות מסוימת, הן אינן מצדיקות חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם. פסיקה עקבית של בית המשפט העליון קובעת, כי בכל הנוגע לעבירות של שליחת יד בקופה הציבורית, שיקולים הנוגעים לנסיבות אישיות, משפחתיות ובריאותיות, נסוגים, ככלל, מפני שיקולי הרתעת הרבים.

21. מאז ביצוע העבירות חלפו כארבע-חמש שנים, ואולם כתב האישום הוגש כשנתיים לאחר השלמת העבירות המתוארות בכתב האישום, והזמן הנוסף חלף בשל התנהלות הנאשם והגנתו, ועל כן חלוף הזמן אינו מצדיק הקלה משמעותית עם הנאשם.

22. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות מחייב לגזור על הנאשם עונש המצוי בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם, אם כי לא בתחתית המתחם.

23. לנוכח האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. עשרים ושניים חודשי מאסר בפועל.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר: דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il, טלפון: 074-7831077 או 074-7831078.

ככל שלא יקבל הנחיה אחרת, על הנאשם להתייצב לריצוי עונשו ביום 11.7.23 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

ב. תשעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף תשל"ו-1976.

ג. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי חוק מס ערך מוסף תשל"ו-1976.

ד. קנס בסך 32,000 ₪ או שנים-עשר חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים הראשון עד ליום 1.7.23 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הקנס לפירעון מיידי. על הנאשם לשלם את הקנס לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

· בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה www.eca.gov.il

· מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000.

· במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

24. על הנאשמת 2 אני גוזרת התחייבות בסך 10,000 ₪ להימנע מעבירה במשך שנתיים מהיום.

25. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

26. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים על פי החוק.

ניתן היום, ד' סיוון תשפ"ג, 24 מאי 2023, בנוכחות הצדדים.